२५५७

निलापौं

कालिमाने

ल्यू ७

दँ १ पो:ह्रेला १०८७ सिल्लागा ल्याः १

दुजः

(जे० बि० जोशी)

रामशरण सायमि
राजेन्द्रलाल अमात्य

मंगलनारायण सायमि
नारदबज्राचार्य

ज्वाहालि पुचः

रमेशप्रसाद मिश्र व त्रिवेश स्यस्यः
रमेकृष्ण लवः

मू- ज्याकुथि :-

युवक अध्ययन मन्दीर
कालिमाति ।

मू- १।-

चिबाखं 'किसि किसि ल्हानां घाँय् नचु'

मदुगु- परमानन्द बज्राचार्य

थौं ल्ह्वी लिपा, चच्छी नापालायत, यच्चुका समायाना थ:गु विलिविली जायाच्वंगु ल्यासे जीवनापिज्वेका थ प्रेमिया प्रतिक्षाय तिमिला सर्गःख्यलय पियां वै च्वन।

पृथवी नं गाछि उवाउल? छाय वं सुपांयपा न्ह्यो:नं क्षारायाना च्वनी मागु ? गुलिं धोखा नयधुंकान मधुम ।

मैजु ! थौंला छ तसकं छिसि दु।छाय गन वनेत थपाय-सकंया समा? कपायथें तुयुगु सुपाचं न्यन ।

छं मस्युला? थौं पुन्ही ।पृथवी छं धुमधाम उत्सव जुइ। जित:नं स्वयगु साप इच्छा... । - तिमिला मछा मछा धुलो खं ल्हात ।

पृथवी उत्सुकता पूर्वक न्यनाच्वन ।

जित: छैमाला:? थौं ल्यव नापलायगु रात मखुला? -सुपाचं व्यंग याना धाल - छंत क्षारायाना स:ता च्वंगु छे जिं खं । पृथवी थव खं सह्याय मफुत ।थ:गु न्ह्योनै थ: प्रेमिकाया अपमान सह्याय फैमखु ।

अे दानव सुपायं ! जिमिगु प्रेम छंगु छु नास्यात ? न्ह्यायपनय चिकंतया न्यो, यदी थौंया रात नं छ सदांयाथें जिमितं फायत सनधासा छंगु सत्यानास ज्वी ।- पृथवी तसकं तं पिकया सराविल। तिमिलां मिखाय जायक ख्वबितया थ प्रेमियात चुकछि याना च्वन ।

पृथवी सरा सुपांययात असलय जुल ।उग्रिमे अनं व थनं व मदिक सर्ग जायक सुपायं मुंवल ।सुपायंया फौज तिमिलायत जवर्जस्ति धै पुना वलात्कार याना चंवल ।अले समस्त सुपाचं काल भैखया रूपकया पृथवीयात संग्रामया आवाजविल।न न्यायवल पल्पसा तीताल्ह्ल,वा वयवल,फय वैवल, घनघोर ज्वीक प्वंया वम कुर्वल ।

सुथी! तःधेंगु वुया फाटया दथवी ज्यापु व ज्यापुनी निम्हदना सर्गे ते लुयावया च्वम्ह पौयात वीथिया च्वन – वैसाख थिकेवले देवँ फन अन्या याशुं सिनम्ह घौ । सस्वाय ज्यूला का ? गुलि कयाः वाठी नाय जुल, गुलि वाठी नाय जुल, गुलिजक आढ़ नाय ज्वी धै ।

छुँ लिकक स्वेच्वम्ह भुलुमु दनाच्वम्ह तिमिला स्व स्व वैच्वंगु स्वयियात हे मदुसे फिसिकक छक न्ह्यल ।

— X —

नेपाः या तःधंगु बैंक । स्वला पाला न्ह्यो सरुवा जुया वम्ह मैनेजर भाजु च्वेकया साहे आचरया यों न्हे वया । बरोबर दैँ नं वया नापय बैंकय पौ दै । पौ प्वाले । स्वै । वः थम्हं मुसुं न्हिली ।

छन्हु । मस्त फुक्क ज्वना कला म्हलासँ स्वाः वल — " दु धेंगु पहल्याः ला उलिमाहे पौ छ्वयाह सिनी छगुयाला लिसः बिइमा, करपिनी प्वदां धन्दा मजु ।

मैनेजरं सान्त जुया हे लिसः बिल । " पतिइ छगु साहिहे मिलय् मजुसा बिं हे छ्वयाहःगु पौ धकाः अये म्हासेकेगु ? "

— " नगु "

स्वयमते

किरण कुमार सायमि

स्वयमती छ अय मत्र मनू
सः छंगु न्ह्यभिपिं सुं मदु
न्ह्यना छंगु स्वसना सः
म्हाउ धाइपिं सुं मदु ॥

सर्गं स्वयफु छ स्वगु छना
धर्तीं बायफु सः छंगु न्ह्यनाः
तर थन छ्व मनू धापिसं
स्वंमदु छन्त मिखाया छुनं ॥

स्वयगु छाय छ स्वयहे मते
दुःख दर्द छं च्वके मतं
मनूया मनूहे मदुगु मन्दलय्
थःगु कल्यु छं गके मते ॥

———o———

धूयात फस्संजक पुइका थनिमखु, तुफिं हे पुइमा।
— माओ

यदि छं अन्याययात न्हंका छ्वय् मफुतले, छन्हु वं छन्तहे न्हंका छ्वइ। — लेवटर

धुंयात धांलाना: सी तर वं धाँय् नइमखु।
— शुभाष चन्द्र बोष

इतां निसें थिता तक

- कन्हैया कुमार स्वामी

न्ह्यागु स्वानं छगू न्ह्यसःया: गु गु भाषाया सम्ब: संस्कृतया सम्बन्ध दयागु धका: धायेगु कायेगु व धा: पूगा, व भाषाया उगु सम्ब:या दुग्यांक [illegible] दु ऐ ममाति संस्कृत धम्म: नाप जय:ज्याः उका: उका:या छ्वसे संस्कृतया सम्ब:धका: का:जिना दुजथं नं उका: दु। छ्यन्या:र्पि ख्यामि भाषायागु धापू न्ह्यना? नेपाल भाषाया सम्ब: प्रकृति स्वरूप पीच्या (४० प्रतिशत) हा संस्कृत सम्ब:यात दु धाः: नायेर्पि ख्वज्ञेगु अल्पज्ञ धाये धापुलिह छिपना: नेपाल भाषा नू - संस्कृत भाषां थाःगु धका: पिया: पुजा तर्क छिक: मस्वजे यर्कं दु।

न्हिल: तक निकर्स महिल्या: थ:गुऐ छ्वय्य दयू ख्यना: स्या:ज्वीविया न्ह्यार्थ पिथना ज्वना। तर..... तर थौं तक मसपे दुंक। निकेसें निया दुगु फ्रांसे पा:चाउं फ्रेंसें न्ह्यर्थ पुर्तिं दनेधुन उभिंसे भाषा पिब्राभया दुिं न्ह:(आन) मदयेक नं पिं ता:गु वायु ज्वार्थ पिलय्य बय्ज्वना सिर्फ थ:व न्ह्यगु सख्याये मफया:। वं दु धाया फ्रेगु मास्य व:न्ह्यर्थ पिंसें छ्यका बय्ज्वनागु सम्ब: आथिता जाये आसत: धगु संस्कृत सम्ब:या तदभव ऐ। दुरि नां (आधार) मदयेक, थ्व आव: ज्य:छा धःगुया भर्र, आसतं आथितायात थ्यं (कार्तिक) अपतणया:थ:गु छ्वना: थि. कय च्वय्य्य थ:गु तर्क न्ह्यर्थ बय्ज्वना।

आथिता धका: न्ही मात्रैं नेपाल भाषाया थ:गुऐ सम्ब:धका: धापु - थ्विउषिया अथेय। आथिता थ्व फ्रेगु मु:या दयू दुवाथे जा धवय्य [illegible] दुवा छ्वय। थ:गु ज्वोय कायाकाये म्हसी धुंगे। अधुयिधु, आटथिया: कीर्थि, आथिर्पा आदि धका:न्ह्यथाया बय्ज्वना पिन्ह आथिता धका: ई न्ह्युऐ थं गुवो सायेका मा:।

थ: आसतं आथिता धुगु व्याकरण सम्मत पू। आसता: छिपा पू छिंसे आथिता धुगु स्वाभाविकतां पिनेका:। तर व्याकरण सम्मत पू धायेवं - जातमात्रेण उज्वो -आमाच्य,फुज्वोंवं -मृत्यु

ध्यानीच्चं -धिनाच्च,संचमी' - सायामि,आपाः आया:,कुमकुण्डं -
सुकुन्दा,ग्वा नाटेश्वरं -नास,प्राकारं - प:खा नयगुः फ य ?
स्वाउं थितं धऽ च्वनागु मसु थव क्षाथिता नेपाल भाषाया मार्थं यु-
या व:गु थंद: स्वां थ: । क्षाथिता शब्द:या छग: छग: आख:ग्व
दऽलै 'प्वा:फाया स्वये -

क्षाथिराय चधेगु ऽ थ थि यात मखीजे

माधा क्षाथिताया पर्यायवाची व समानधर्मी शब्द: धन प्वयच्वायै
(मुं) - थ्यूथिथु,स्वाधिख,वतिथिती,थ्याथिथु, क्षा:थिखा:,
थीथिबि,थ्याथिमां इत्यादी ।गुथि थिं सनादी -ऽ -थि ।छता थं
तुमंका दिसं फ्रोसं गठे' थीथिबि धा:धा गबलें अथेहुनि नं धा:।
क्षास्ता: क्षाथिता थ:धा हुथिं थ्यूथिथु [redacted] वले? स्वाधिख,
वतिथिति इत्यादीया न्हपा:ठा थीथि सये । थ्यूथिथुया लिपा:
छित: मा:ला वऽ न्हपादिसं - धन ऽ -थि या मानं थिंथुलई
छित: मा:ला वऽ च्वनादिसं - धन ऽ -थि या मानं थिं थुलवे
थुऽ जवकि थव च्वथुवा स्वा:पाये थुनाच्छि ।अठे छ्व:छ्व:ऐ मका
धायेत थू थ्यू ऐ मका नं धया ।थव थ्वं फ्रोसं थ्यूथिथुया च्वनं थु
यात मखीवा ।थ:गुलि भाषाया शब्द:कुथि थवी स्वानं छय,छ्व
क्याय,क्वा दैन्य,दैनं दाय थ्यथि - थ्या: अथिन धं याये थिं ।
थ्यूथिथु नेपाल भाषाया मुकं सबैले क्षाथिता जऽ नय मऽव
जवकि थ्यूथिथु व क्षाथिताया थ्वं ज्व:मठा:धां सन्ती उमकायां
स्वा: ।अथवा ऽ -थि ऐ नियुक्तिसं दवयिठ,मनं ज्या स:थेगु
आ: त्यं दनी क्षाथिताया ला मखीलेगु क्षाथिता धायेकाय
थ:नं तलय च्वयक्वय, न्हय:नं ठिजी,जवय खवय यानिऽ पानिऽ
थ्वं थुली । दिवा दिन थ्वं थवया थ्वं थिलू ।फ्रोगु भासं उत्त,
दक्षिण-पूर्व-पश्चिमयात यन्ता-छन्ता-वन्ता-धता थ्वं मऽस्यू ।
थन नं ता ऐ थुनी ।ठा:धा थव ता नेपाली भाषाया क्वा यता
उला स्वभावया धथा: ठाव थव ।थव दथिला गुंठाया खाया:थं जऽ च्वं
आंथा व भिखाया थ्वी ज्व:ठाधिं आंथाया थां ऐ भिखाया खाया
थुन्हियुऽ धाये थं वा ।

उर्फं उर्फं जक मधु धात्वी धव ऊाथिता फगेगु भाणाया मवा घ:
सँग्घ:ध: ।पैसाठ भाणाया पि ऊाथिताया पिष्ठाठिश ष्मौक न्हयाना
च्चौंगु दु । ऊाथिताया स्वाठ्य धव भाणाया पिध: दु । साफठ धवया
नं दु ,धवया अपरस्ण भाणाया फगुका: दु अठि कुगन(पिद्रीष) दु ।
उर्फं ऊाथिताय पिगु मसिना दु ।
तैता - ऊाथिताया ता दिसावीध पँग्याठ्य पि हव:।उर्फं ऊाथिताया
ता व वीधिवि या वि ज्याठिधा: । ता- वि ।वि -ता । ऊाथिता-
वीधिवि ।ज्वीथिवी - ऊाथिता ।
वीथिवी व ऊाथिता स्गा:पिं दाधुषिया ष:सा अठि पैसाठ भाणा
मामगा काय वीधिवी व:सा ऊाथिता धक पिमाँया काफठा ???

અ: ગુજરાત ઇન્ફર્મેશન

ચોં = બ્યાજ

બ્:વા = મોકા

બપ: = રીત

૧થ = જાહેરાત

ઇસ્રા = રસ્તે

ભુ = સુખ

વા! = ડેપ્યુટી

એમાં = ઘારા

સ્ટેશન = [illegible]

દેખાવા = ૧૦માં

હિં સ્યુસા?

i) જે ૧૯૯૩ પાકોનેટ સિરસા: "અભિધુ આવ અભિધુ સ્ટ ૭૯" સ્યુની આપુ ૭૦ કુમાર્ન યાવ મજુ પુરુ છે।

ii) નેપાળમાં ભાષાએ ૨.૦૯% પ્રતિશત વકેલુ છે આર ૨.૫૯ પ્રતિશત બકેલુ છે જમાકેલું છે।

iii) ૭૦૯ આનાવા ૧૯ ડેપુટી મરણ સેઠ અરેન ૧૯૭૯ રશ્મિ ૦. ધીર્મકે એમજ મરણ ૨૨૬ સે.મી. અર્થાત ૯૪/૨ ફુટ છે।

म्ये

— दुर्गा लाल

थुलि या: दिल्य थौं ज्वलु मस्यु
जिं प्रेम्याना थुलि ज्वलु मस्यु ।।

स्वर्ग स्वयु म्वाल व अयु या: ज्वलु नुग:
दुनियानं थुं मर्म मथु
व स्वल थका थन स्वेम्ह मु दु ।।।

निन्हु बासक्व्या वन पंछी व्वया
जिगु मनया स्वल्ल सुन्च ह्या
वाय मालिका जिं सत्य मस्यु ।।।

अमेरीकाया न्हापांम्ह राष्ट्रपति जर्ज वासिंगटन यामां मेरि ख: । वासिंगटन क्व्हिदं दुबलय् हे वया बौ भवय् धुंकल। उकें मचा वासिंगटन यात गाक्क आस्प: ज्वां बिया मान पद्धवि धन सम्पति बोकेगुलिइ मू न्हा वया। मां मेरीया हे दु।

छक: हतालसय् वने न्ह्यो मां या सुवा: कावम्ह वासिंगटन यात मांमं सुवा: बि ब्युं धाल — "लिहां वयवलय् न्हातय् बिजयया तरवार ज्वना वा, व सम्भव मजुल धा:सा थ:हे तरवारय् ग: हुं"।

बाखं

'व अबलें तक बाखँ: मवं नि'

मंगल नारायण स्वामि

भिंग भिंग तिनि ।

भिंग पुली ख्वा: । भिंगं पिजाउ च्वगु म्हुतुसि । गुलि न:लि

लानं । कतिनि कतिनिंपि वाँ काक । फकतां नी वयात ।

तर थौं वंगु भिंग लाकुले च्वँ गनं दि च्वं । छः वय गा:गु पिंथि

भिंगं पाजुगु वया म्हुतुसिं सुख्खूगं । थाम्ह यनी धुंकल । भिंगायात

जन्मं बम्ह वया अजि थौंकन्हे थ्वी लाला च्वनि - पिकाया थ्वँगु जन्म,

वरी छ क्वा: दुम्हेसिके पयनं वनिम्ह । थौं सुयां मय धुंकल ।

ताउत जाय धुंकल, भिंग आतां धलिम्ह खे च्वंगु । वं थ्मं थ: म्हेसितये

वा जाल मफुत । वक्त छु जुल, गथे जुल । वं वा क्यू छित, ल्वा: म्हुचित,

पाउंख्वा:ज्यात, वं वयाल अले आतां नं मुलुं भिंगा शाकनं वया ख्वाल्य

व:वम्ह्यँ सुत्यु कत्थुं उन पाना वनं । अङ्गिमय कया: कयुंकल- दं लुम थें

कायपिया व:गु दवू ग्वाल्ल मनू - भिंगाभिजं । छम्ह नारी मा कं

जव जवं दवुलि मयानाइर्ड - छिवपिन्त आपगाय पल्ख सुम्ह च्वना

दिलं । थन दवुलि थनेत्य त्यनागु नकतिनि नकतिनि गायन दोत्रय

फ्ला: तया च्वंम्ह नलिलाकार - मयगुभिंग । नापं नाजा: म्ह हेडागी

कलाकार रवि कुमार ।

लापा था:गु स: वयँ । भिंगा छपछ्यता । पंखा । थौं वया म्ही छालेगु

दिं । न्हूगु दवूया न्हूगु ख्वलानं तौ भिंगायात पाचिना थत यैको -

नु नु न्याय म्वा । मानों अक्षिपालिपा न्हूगु जौठाय वंपिथें ।

भिंग थ: थम्ह तनां म्ही छालि दत धि:थें । भिंगा मगा:वैल न्वं पाचिना

तै:ता:गु दु धैगु । वं म्ही छाल । म्ही छालि क्याल । छाकन छव वनं

लापा स: लिम्बल ।

स! मिला पेडियी नं स्वाय म्वाठा ? - मिलाया वौलाय कम्ह
वाफ:ति दंम्ह ई थुवा दुखया दहो चय: पिइ । धलिम्ह रवि वीम्ह
मिलाया न्ह्यलं वाठ । म्हसं यन ई.... । अय,प्यागुक दना
पेडियी स्वास ।
छाय म्हं मफुला छु ? रमित कुमार दुलं मका: मिला ? -उप्रेमय
ई थुवाठं न्ह्या ।

मिलां स्वय ख्या: ज्याल ।

.... - ई थुवा अजुचाल ।
वाचा र पुइ धुंक - ई थुवा अजुचाल ।
चिमि न्ह्यथुया मचा दु ई - मिलाया स्वयना स: पिज्वल -
खवादत दुलं मका:गु । अलं पुथं मना ।- मिला विधुयिङ
दना स्वल ।

मलिनां छ गधिकक व्यानुक चो फ ह, शिथि फैमड ।
धन्य छिमि न्ह्यथुं ,अठिनी हुं स्वापुस्वापु हुंगा:म । वनंठा गुलि
स्वल पुइ हन्त द: वलय ।मिला ! मिगा: छ प्यासं प्यासं दुयाकु,
थौं हुनाने न्ह्यय:सा नाठाथिङ ।

थिं का ह रह्रि ,प्यासं हुथं न्ह्यय:सा पुंथका - मिलां वाग
न्हिलाय आतां नं वाद - वि.अले दाफ मधंनि ।

[मिजं तयत तलव गुलि दु?
व
मिसातयत ग्वद दत ? - धकान्यनादीगु
भुल दि गुवले यानादीमते।]

कविता

अकुम्ह - परमानन्द कर्माचार्य

भगवान!
जिमि छिं थ्व संसार
अशान्ति व अन्धकार
अत्याचार व पापाचार थका
जपिं !
जितः छन शान्ति मन्त्र
बिं चाछ जित
राग, द्वेष, मोह, लोभ, क्रोधं
जिगु पल्भर म्वायगु शरिरयात
संसार क्यों मसाने च्वो च्वो पुइ
म्वाकं म्वाकं उनाच्वन
भगवान !
जिं थ्वनी थुइ
छ थ्व संसारे दु
उर्कि छंगु थं
संसारया छ्वय् छ्वय् चाय
छ्फुति छ्फुति ख्वय
छपति छपति फस्य
छम्ह छम्ह मनूया ह्रदय
नं न्यायी न्यानाच्वन
मनूतं मनू म्हसिकि

म्हपुजाया मन्द:

– सुरेन्द्र राज जोशी

थौं म्हपुजा। चिकु सहयायां बहनिहुले मा:तुमामां जि व कि भखाचा र्ई श्यंका: लुखाय ताक ताक याना। पलख लिपा खापा चाल। ल्हातय मतच्ययथल ज्वना दना च्वंम्ह कम्ह भिसा बिवस्ता वस शौषणं घा: घा: जुईंघुंकुगु वयागु स्वा:पा जिं दक्को खना। निम्हेस्यां म्हस्युथें म्हस्युथें जुल काय व मां नापलात। म्हपुजा ख्या:ला मस्यु व भिखाचा र्ईं नं थौं न्ह्यइपुस्से ताउ। सा:, भिंगु छु मदुसा दुथे पुन्थे ज्वरैयाना त:गुहे खनी। बङ्गल्य घ्याकुंचाय हिसिचाला:गु चाकचाला:गुम = मन्द: क्यू नं च्वया-त:गु खनी। उकुमुक दना: कुधाय कुधाय थें जुल - मत्य:निला मां म्हपुजा यायत? सापहे लिबाहे धुंकल.... । जिं प्याच न्यनैलात भुलुलिईं ज्वरे याना च्वंम्ह मां पाखें लिस: वल - सिघल सिघल थ:हे लिबाक्क वयेमा... का ...मन्दल्य फयतुसां जिल। ल्यताताः जि मन्दल्य फयतुना धौंकि लिपाहे जिगु न्ह्यौने तयहल - बिवसताया पाउंगु रसं जा:गु भौगत्या, शौषणाया खायुगु रसं जा:गु खाइसि, तग्व: [illegible] जुसां आशाया रस छुं तिहे मदुगु त:सि, अत्याचारं दुनै ध्वगिना च्वनै धुंकुगु स्यांगुलि, नक्यौथे जा:गु खौसिं, दु:ख पिर व व्यथातया प्व:चिना त:गु म्व:सिपौ आदि कृदौं सिसाफुसा।

उबले जिमि मां थ:त थमंतु फाय फाय थें सनाच्वन ल: ल: घागु स्वबि द: क्यनै मास्ते मवयाला मस्यु। जिं ति:जक न्यना - बा: नं = मत्य:निला म्हपुजा यायत। पर्सिं च्वकां मिखा पिया न्ह्यूस्वा-तया - त्यल त्यल धाधां द: नसला बिल। क्वा:गु ल्हातिईं स्वांगु ल: लायवं चैतना व जागृतिया लबु दं थे म्ह कम्हं जिरिंग धाल।

मत च्याकि धुपाय नाकि हाला च्वंम्ह मांया सःलं न्हि जि फसंग वन। कुयाय कुयायथें जुंया मामं धाःथें म इताः व धुपांय च्याका। उबले जिगु दुने कु च्याना वंथें जुल। जिं थःत थम्हं तुंहे मेम्ह न्हूम्ह खन। जिमि मामं समस्या या जजंका फयना मन्दःया उखे थुखे क्वात। सासः ल्हायत खनै घुकुगु व्हः कप्वाःचान तिनाव्युबल्य सासः कुं थें परयनै घुंकुगु जजंकानं गुंई गुंई निला वंगु खना वाल्ल जुया। जिमिमामं पुजाभल्य च्वगु सिंन्हि, स्वां, जाकि, मन्दःल्य कु कु यात व जित म लुम्मं। क्वायधासा दुने बिंवा ह्या धौंबजि वायकाः जिगु मन गन गन व्बे वंगुलिं जिला क्वगु निर्जिव वस्तुथें अर्थे च्वनाच्वन खनि। लिफः स्वया कुं कायथें यायां खेलुइताः च्याकि धका निकः स्वकः धाःगु तायवं जिं काचाकाचा सुकुन्दाय थीकाः मत च्याका - अज्ञानताया ख्यूं कोठाय सुलाकासा म्हिताच्वंपिन्त सुर्यां केनेथें जुल। कां पिन्त मिखा कुइथें जुल इताः सौसिंया धौने सलल्ल च्याना वन। मानीं शाषकतयगु क्यैनय आलमत च्याःथें, समस्याया क हाकुतांय समाधानया पलाः न्ह्यार्थे ख्यूं नय (आकाश्ये) तिमि-- तिमिला दूर्थें। स्वाउंगु नुगल्य क्वाःहि लाःथें। जिमि मामं फाफा धकाः सगं बित्यंगु खना जि सापहे ल्यताल। तर वंगु हिम्याःगु थस्वगु ल्हातिइ जिगु मिखा मस्वटू मस्वाटू वन - ममताया ममम्ह क्वाःलखय बुक्क मना तःगु खें ग्वः बिबसताया व द्वाल्य पुकातःपिं त्यात, ल्दाणया द्वाल्य कुनातःगु व, आशाया पुखुथें जांगु सलींचा। - गम्याम्ह ग्वाज्यः, फा फा धायवं फयमाका..... का याकनं फा। धासैलि तिनि जिगु ल्हाः न्ह्यात मनं मनं बिबशताय च्वनानं फयव्युगु मां या ममता प्रति कृतज्ञताया ख्वबि हायकु हायकुं जिं व सगं फयाक्वा।

थुकल ह वान्याना अल आशायापुखुलई थक म्हुगु । दका । थुलिक्याय सिवयव न्हाच न्ह्यःने तया व्युगु सिसाबुसा दक्को दः ठल्हाना बिल। दक्को जिं है नयफै थैं, दक्को जिं है याय फै थैं। जितः अबले तिनि जिम्मेदारीया भावनां च्वास्स सुल, कुं यायै माःगु लुमन। अले काचाकाचां जिं मां यात बनि याना बिया।

कुनै थ्वारा थ्वारा सः ताया आसें दनै मल्यैनि धा धां जिमि मां कुहांवन। अबलै लाक्क जिगु मिखा सिसाबुसाय फबाटु लात। दःला न्हापां नक्यूर्णं थें जाःगु खौसिं नीं तक्याय मास्तै वल। कैरा-खला प्ले थें शोषकतयगु लाफः पिइमास्तै वल, भोगत्या प्वलाः विरोध याय्ै मास्तै वल। थ्यनं जिं वाक्कु किना सह्याना च्वना, शयधासा जिगु म्हपुजा सिमयनी, दनै मज्युनी। मन्दल्प थ्यैक स्वया - न्हाचतिनी च्याना च्वंगु इताः सिनाः कुं त्या पिहांवया च्वन खनी। - बिश्व युद्धया तौप व गौला प्र बल्य थैं। चिकिचाधंगु मन्दः नं धायहे मफयक तःधं जुयाव थैं जुल - उखेलाः थुखेलाः मदया च्वंगु स्वां, सिन्ह, धुपायंत नं युद्धया सीपिनिगु सि सीम्ह थैं। दः थ्याय थ्याय थैं जुल। च्वनां च्वनै हे मफया यः मां। थहांवये मत्यःनिला धका सःता।

नकतिनि न्ह्लिलाः क्वाहांवम्ह मां सुक्क सुक्क स्वयाः थाहांवःगु खनाः जि सह्याय मफुत। लिपा न्यनाबले तिनी सिलका जिं थ म्हपुजा याना च्वंपिन्त ज्वंवगु खनी। सिपाइचातयत कुनै तुं पिइका काचाकाचां दः सिफं लुत, खबि धाः हायक हायकं सुवा बिल। नापंतया

त:गु कलशं शान्तिया ल:धा हायका व असाधारण मन्दयात तुफिं यच्चुक पुना च्वत। उलियाय सिथेवं ~~क:-न्ह-~~ म्वयबी द: न्ह्यौच्याका ~~मि~~ जिमि मां कुहांवन......कुहांवन, थाहां मव: जि मयौ मयौ म्वय नय सियथकानं व थाहा हे मव। तं पिक्या थें याना जि जुरूवक दना - जिला जिगु हे लासाय ~~मरु~~ यना क्वंम्ह खनी स्व स्व थाय पतिकं वास्तविकता सिवाय न मैगु छुं हे मदुगु खना द:ला भुमिं यंकुथें जुल। जिमि मां, जिगु भाग सिसावुसा द: माले मास्तेवल, श्व म्हगस धका लुमंगुलिं थ: थमंन्तुं क्क न्हिले मास्ते नं वल। न्ह्याथे जुसां व म्हपुजा ~~मि~~ जिगु वास्तविकताय प्रगति व जागरण या न्हुगु स्वां पिना थकुगु दु। आहा। गजबगु व जिं म्हगसे खंगु म्हपुजाया ~~क~~ मन्द:।

સ્ટ પ્રકાશચા આપો હાયકા ચ્વનેમતે. અરવુસાર
જિં ન્હ્યાગુલિસાં ગ: કિયા સિનાવનં — અચાં સિવકાં હાયકા
ચ્વંગુલિં- ઘાંઅં હી ની ચાઇ।
કાન્દેવકુનુ- ચ: હૈં વર્ઝ ન્હ્યાયૂમ્હેસિયા લાતયત કુઇં આ:
જુલં ગાનં અનૂ। આયપું હિની ચાઇ - જિં વકાકિચન હૈં હુંદે યાપું
હૈઅરવુ। કુઇં કાપૂલાર આસયૂ દયઆ:।બૂં! પ્રકાશચા કુઇં ગાન દુ હૈં?
દયપયૂ — પ્રકાશચાં લિસ: વિં।
આપો હાયકા ચ્વનાના? થાકનં ઝ્વનાવા હું - તનાઅઁ હી ની-
ચાઇ। વનાઅઁ દક્કોય કુગુ રવનાં દયાં કુઇં લિકાયાવી। અયનં
તનામ્હેસિયા તં તનીઅરવુ। ધાયકિં સિવકાં ન્હેંગુલિં સાથાં
દેન- દયપ દયકા હાયકા ચ્વનેગુ જુયાચ્વન।

— રાજેન્દ્ર

निरास ज्वीमखु

- कृष्ण गोपाल श्रेष्ठ

ख: जि च्याम्पति च्व: छिमिसं
छायमासां छिमि न्ह्यले वै च्वलेंं
गुलि त्वाके मःडु त्वाकि छिमि सं
यें यें त्वालिस्य न्ह्यु इति इतिनं

ख्वगु--झ्व--झल्क ह्रदय हु.हु(ख्वेंका
चा हिले ख्व ख्वं छिमित न्ह्यका ॥

परिवर्तन घ:चा स्थिर जुवी
न्ह्यलुंपा छिमिजक जुल घासा

वेदनाया ख्वबि हायका
थुकलं व्युगु साबां थाना
मौल्हुया च्वनेजि ल: मडु पुखुलि
ख्वबि घा: नं थन ह देह प्याका ॥

राणा तयागु कु कृत्यया अंग: तध्यागु ह्वगू दुःखं गतिनां जा:गु भाजु मंगल नारायण सायूमिया अभ्यास "हि भ्यागु पला ख्वाय"
पिदने त्यंगु दु।

चि- बारवं 'व मिसा' - नारद वज्राचार्य

जहाँमा'

व कोठां त्वा ख्याउंका बिस्युंवल । व छुनी कोठा निम्हेसिया न्ह्यःवा सलं वैत तिछुलिया हे च्वन। त्वहानं छुर र र ख्वालं बना उखे थ:गु हे छुपित । वै वै मिं।छुग: धुधु धुधु मिं।मचालं उखे ईया कयाल्य मिसा वोयकल।निग: मिसां वैतहे स्वे च्वंगु व मद्याला क्यां कोछुवल।हानं क्यां यखोल। वैतहे स्वे च्वंगु वावाछुति मिसायात स्वया धुछुवल मि न्ह्यल। अनसं छुपित ।

वोहो। तता:धु धुलियावन लिस: वै धेगु जिगु मि मतिहे महगु म—उखे कयाल्य च्वंच्वंम्ह मिजंनं नापसं सफु स्वे च्वंम्ह मिसा- यात नवात—मोहन विक याना मखुयाला तता:धु।

तता:धुम्ह वैतहे स्वया धुछुवल न्ह्यल।व मद्याल । क्यां कोछुवल।

न्हिन्हापा:

× ×

सन्ध्या।व थ:ज्याना उखे छितिक बन ।तलं दुर्ई खिगु निपा रिकापि ज्याना छम्ह मिजं नं जन वल।निम्हं तंल्हाना च्वन।धुयां पता: स: ताय दयवं मिसां छितिक वायवल।मिजं नं रिकापि वां धुल।

तलं धुत:गु स: वगुलिं मिसां छन्न क्यां यखोल।छम्ह मिसां हम्सहे स्वयाक न्ह्यःवा च्वंगु ।व मद्याल।छिमक मद्याल उखे वा:गु कम थ: छकक व्यबुं ज्याना मिजं छिवेहे ननि मचासें छुरु छुरु वन।

× ×

थौं:

सभां।थौं कन्हे ।व मिसा कयाल्य सनी छु। ददीं क्ष्मों छा: वक मिख्या उखे कयाल्य स्वे च्वनाछु।स्व तकं ।अथे सभां कयाल्य —

ज्वना स्वै व्यंगुलिं वया मिलाया जः म्ही जुया वन। उकिं थ्विगः वैत हुलं तयगु डाक्टरं सल्लाह बिल। उकिं थौं न्हावः निगं थ्वं न्हु तकंम ता:या ग्लासया माध्यमं पर्दा क्यौं छः जक पिकया उबे कयाल्य स्वै व्यंगु। कारण व मिथं नं उबे छै डेरा तीतळ नि-उछनुई।

चुप्पाया म्हु

लेबनानया छगू शहर। तच्वकं क्रिलिमिलि धा। थ्व हे शहरे नकतिनि यापिं ल्यासे छगू रेडिमेड पसलय् दुहांवन। छम्हेस्यां थःत यःगु रंगया वसः ल्यया थःजक पसःया ड्रेसररूमय् दुहांवन। भचालं वं पसः थुवाः अब्दुलयात सःता धाल - 'जि थाःत भचा वाक्ःवने धुंकल, हानं जितः थः नं मयः। उके जिं छन्त मिजं पासा दयकेगु कवः धिना।' - थुलि धयाः वं थःगु फोन नंवर नं बिल। पसल्या भाजुं नं स्विकृतिया दंगां वं मिसायात छकः चुप्पा नल।

भचालं निम्हं ल्यासे पसलं वन। लिपा पसल्यां थःगु कन्तुर चायेका स्वःवले उके दुगु १३०० पौंड (२६,७८० तका) दां गायब जुगु स्वकल। मिसा ब्युगु फोन नंवरय् पसल्या हरवराय् चाचां फोन नै दायल यानाः स्वतं व छगू -पागलखानाया फोन नं-वर जुयाच्वन। अलेतिनि पसल्यां वा चायकल -दुने मिसां छाय् सःतल थका।

— क्लाउद म्याक्के

आय् ह्यूमह "नग्न"

<u>छगु कविता :-</u>

यदि झी सीइमा : गैगु स:सा
छगु छु ठगु थासय् लिछु लिक: व धुंका
पश या थें मृत्यु मज्यामा
जबकि भीछु न्ह्यौने ख्वने नयपित्याःपिं,व बैं-चा : लिसातसिनावःस
न्हि लिना-तयसं
फोगुइ दुर्भाग्ययात हँस्वयाना उनाब्यन
व यदि झी सीइमा: गैगु स:सा
बौही। झीगु महिमा—न्हुचः मरण ज्वीमा
छ्याताःगि कि झीगु अमूल्यगु हि व्यर्थ मबनेमा
उगु बखतय् झी पाखें न्ह्य सांक बियापिं नरपशुतयसं
झी सीहे धुंगु स:सा झीगु सम्मानयब्याय ज्वी माकि
२। पापापिं झीसं झी समान दुश्मनलिसें त्वायमा :
यद्यपि संख्याय झी कम
अयनं झीसं बहादुरी क्यनेफु
इम्गु यक्को बकिसंगया कलाय्
छगुहे जक्का यमपुरी क्यनेगु बकिसंग नयेफु
झीगु न्ह्यौने मृत्युहे प्यासं छगु लुया च्वंसा छु है ?
मानबोचित ब्वं झी व प्राप्तकि न्यापरा पुच:लिसें सामना यायेफु
काल्ह् प्यपुना सी त्यौसा तब (हतियार मडुसा हुसिंसा) त्वानां च्वने।

(क्लाउद म्याक्के निग्रो महाकवि ख: । वयक:या जन्म १८९० सनय् जुल। वयक:या छुं कवितात क्रान्ति मा:न्ह छ्यपीन मुम्बेशाय् जुल ख:। वयक:या छुंछ कवितात हान्ति मा:न्ह छ्यपीन निरोधय्)

oooooooooooooo
o घिसिक्क घैं o
oooooooooooooo

--- चि. चि. चीशि

हसा हैं मातम्हं कालाम्हेसित सं न्ह्यंकाब्वन-" स्व, ह बच्ची न्ह्याखियाया च्वने मती, जि हन्न नी बजे वयुवले मतली ब्वना जा थुया ब्वंगु दयना। हुं हुं जुया मन्तकि थिं, स ज्वना येर्न पितना छ्वयगु ज्वीं।
मातया सं न्ह्यना क-छाम्हं लिसः बिल-" थुव पुता सं त्यगि, कं, वह जि कन्न घान्हयु बाई बजे दुहां वयुवले नं हि हैं मदया ब्वनकि थिं छु यायगु?"

oooooooooooooooooooooo

बहनीया ईः। चल्यु जुयाच्वंगु बसयु कन्दक्टरं धिबा कायत। कन्दक्टरं छम्हे सिकैं धिबा फ्वन-" स्वै, कंधिबा छ्वय बियादिसं।" पैसेन्जर-" ग्वक बीगु न्ह्यथम्हेंसं छ्वय।" कन्दक्टरं न्ह्यन-" हिं धिबा बी छुला?" पैसेन्जर - धुं"। कन्दक्टर- धुने गुवले?" पैसेन्जर-" बहनीहे।" कन्दक्टर-" छु बियागु।" पैसेन्जर-" धिबाका छु।" कन्दक्टर -" मसु गुलि थ्यंगु नोट बियागु धागु का" पैसेन्जर-" नोट मसु, धिबाहे बियागु।" कन्द क्टर-"(फकौंचाया) तिकत गोलेसा?" पैसेन्जर-" ----- घान्हीया बीधुन।" क न्दक्टर-" घान्हुये ज्यूलाले?" पैसेन्जर-" वा;..... , बसः हयुवले प्याय धुंकुगु।"

oooooooooooooooooooooooooo

छम्ह मिसा व छम्ह मिजं सं सं त्यापु जुयाच्वन। मिजं-" छिमि कायु दकले भिंका मिसाम्हं-" लिसः बिल-:" छिमि कायका सुथ भिंका क-रथिंनाप त्याः जुम्ह।" मिजं -" छिमिहे काय भिंम्हका न्ह्यथाने छा:ये छाला: मां माय त्यायुत थम्ह।" मिजं -" छिमिहे काय गज्याम्हले करथिंनाप छनाः जुइ- म्ह।" मिसा-" व वा: ...... , छिमि कायुले? छम्हहे चास्ता त्यायु ददकि तिं तिं न्हुइम्ह।" छिमि मिजं-" छिमि कायु भिंम्हका मां बुबे त्याकीम्ह।" मिसा-" न्याल न्याल, छिमि कायु भिंम्हका मां अबुये त्याकीम्ह। मयाइम्ह। मिसा-" न्याल न्याल, छिमि कायु भिंम्हका मां।" चाल-" यमा. । यमा । हायु छाला ययले लाकक छम्ह मचा अन वक्य वयाः चाल-" यमा. । यमा । ब्वनागु, नु रे, मयपित्याय धुंकल।"

जिमिगु खँ

निस्वत मोन वा ङिपा मस्तं थना ब्वंपिन्त जुरू जाक दनेमायक न्ह्यौ-सा हा:गु स:है थुव तयजु ख:।थुव तयजुं न्ह्यलं त्वाना ब्वंपिन्त हुं भति बां तयजु यायके थेंगु चिभिलें मत मनंतुना।

न्हू दँ १०९७ क्यंगु छसताय फुकंसितं तयजु यायां त्वा: न्हँछ्ख्न्न पाँ(टाख्प पाँ)या रूपय काळिमा ति त्वा:पार्खं पिदना ब्वंगु थुव तयजु ख:।छिकपिनि त्वातय् निला पाँ या रूपय् पिहां वै ब्वंगु स हु।

तयजु तयजु तयजु यायांक छिकपिनि ख- न्ह्यौने सधां न्हू न्हूगु ख्वलं ज्वलंत ज्वना तयजु या: वय फायकेगु ला थि सकसियां ग्वहालि व सल्लाहया आशाया:गु दु ---थुव तयजुं।

तयजु 'लेना पौ रव। छपा जक पिकया गाःगु मखु यक्को पिकाय मागु, उकेत रङ्प पौ छाहेस्यां जक साःयगु रव मखु। उके धुके भायूलचं (व्याकरण) स्यंगु दयेफु। जथे कि 'इ' या 'ई'; 'स' या 'श'; 'ष' - ह्रस्व या दीर्घ, गन बिसर्ग तयेमाले मतेगु आदि। हान गुबले गुबले काचाक च्वयत्वाइ स्याय, यक्को केरमेर व फोहर जुया बांमलाइ अथेसां धुकेयाते जिमिगु छू पं भा पिया दि मखु धैगु जिमिसं मनं तुना। — 'तयजु'

थौं नेपाल भाषा प्राति जुगु धा सकसिनं धुइका काय धुकगु दु। अपृत नेपालभाषा हे ब्वने सःपिं देवात यक्को हे कम। थ्व झीसं अनुभव याना वैं च्वनागु हे दु। उके"

थ गु ब च्वा धगु परिचय लिसे बिच्या जिमित क्वया ह्या दिसं।

निःसः थ्यमाःगु जिल्ला — पोहेला २० (फागुण,6)

तयजु"
थात
थ गु
च्वसुतु
बिया।
ग्वहाली
याना
दिसे